

structions-Værfter, eller skal man i Begyndelsen indskrænke sig til et aabent Havne-Bassin?

- 2) Skulle Havneværkerne bestaae i en Canal, som bliver at grave eller opmuddre fra Rheden til eller indenfor Rhytlinien, eller skulle Værkerne anlægges umiddelbart ved Rheden og forbindes med Rhyten ved en Havnedæmning eller andet Middel?

Hvad Besvarelsen af det første Spørgsmaal angaaer, er jeg af den Mening, at man i det omhandlede Tilfælde, da hele Foretagendet i Begyndelsen indskrænker sig til en Prøve paa at skabe Noget, hvor Intet er forhaanden, vil handle forsigtigt i, foreløbigt at anlægge et aabent Havnebassin, med en rummelig Tilgang fra Rheden, som er sikket til i alle Marstider og ved enhver Leilighed at afgive en sikker Liggeplads for Dampbaade og Seilskibe, som ønske at indløbe eller overvintre der, og saaledes indrettet, at en lukket Havne Dok, eller andre til store Søhavne hørent Etablissementer, naar disse senere maatte blive fornødne, let eller uden Vanskelighed kunde forbindes dermed, idet den i Nødsfald imidlertid kunde forsynes med det Fornødne til Reparation af indkomne havarerede Skibe ved Anskaffelsen af den simple og lidet bekostelige Indretning, som er beljendt under Navn af „flyvende Dok“, saaledes som private Folk i Amsterdam og andre Steder have anlagt og brugt.

Stjændt en Havne-Canal, som fører fra Rheden til den faste Strand, frembyder uomtvistelige og vigtige Fordele, idet Skibene der kunne ligge umiddelbart foran eller ved Pakhusene og opløse eller derfra indtage deres Ladninger uden Mellemkomst af andre Transportmidler, troer jeg dog, at man ved Strandby, og endnu meget mere, naar Valget var faldet paa noget andet Sted langs denne Ryst, maa opgive denne Fordeel paa Grund af Rhytens specielle Beskaffenhed. Hvor betydeligt nær Farvandet end her kommer Vandet, vilde dog en saadan Canal altid maatte have en Længde af 200 rhinlandske Ruthen, og var det endog muligt at grave en saadan Canal i den Rifel og det Flyvesand, hvoraf Stranden bestaaer, til en saadan Dybde,

at de dertil ventede Fartøier, selv med Lavvande, kunde ligge flod, vilde det dog vanskeligt lykkes at veblicheholde denne Dybde deri; selv om det i finantsiel Henseende lod sig udføre, i den høje Ryst at grave et Skylle-Bassin af betydelig Udstrækning, vilde dog ved en Forstjæl af ifkun 4 $\frac{1}{2}$ à 5 Fod i Vandstanden den attraaede Virkning udeblive i en Canal af den Længde, hvis Bund og Sider desforuden bestaae af et tungt Stof, som vanskeligt kan opryddes ved Bortskylning.

Jeg har derfor meent at maatte indrette Planen til et Hoved-Udgangspunkt ved Strandby, saaledes som det er fremstillet paa Tegningen, Bilag Nr. II, bestaaende af et Havne-Bassin af 282,000 □ Fods Overflade, indelukkert mellem Havnedæmninger og Hoveder, hvoraf Profilerne findes paa Tegningerne, og forbundet med Fastlandet ved en Hoved-Dæmning, saa at endog under de højeste Stormfloder Communicationen mellem Havnen og Fastlandet forbliver sikket. Den Linie, som gaaer gennem Midten af begge Hoveder, der lade en Gjennemfart aaben af 120 Fods Brede, er trukken parallel med Strømlinien af Ebbe og Floed, og naar Hovederne komme paa en Dybde af 14 til 15 Fod ved Lavvande*), forudsættes det, paa Grund af foretagne Prøver, at Bunden foran Hovederne, selv under Vandets stærkeste Bevægelse, vil forblive i Ro, og at der altsaa ingen Forsanding er at befrygte.

Inde i Bassinet maa nu under Udførelsen, ved Opvuddring med dertil passende Maskiner, den Dybde trinviis dannes, som behøves for de forskjellige Slags Skibe, der kunne ventes i Havnen, hvilket koster saa meget mindre Besværlighed, som den naturlige Bund hæver sig mod Strandbredden, saa at de mindst dybgaaende Skibe skulle finde deres Plads henimod Havnens østlige Træ- eller Vesttjttelses-Dæmning, og saaledes fremdeles de mere dybgaaende hen mod Havnemundingen. Opvuddringen maa for at forebygge Undergravning, skee med Vibehold af tilstrækkelige Jorddynger langs med Havne-

*) Wellingerne ere ikke blevne fortsatte videre end til 12 Fod ved Lavvande. Man forudsætter dog, paa Grund af den iagttagne Straaning, at en Dybde af 14 til 15 Fod vil blive maalt der, hvor Havnemundingen er projecteret.